

TÜRKİYE
iŞ AHLAKI
ZİRVESİ
2016-2018

2003 yılında İstanbul'da kurulan Türkiye İktisadi Girişim ve İş Ahlakı Derneği (İGİAD) iş ahlaki ve girişimcilik alanlarında faaliyet gösteren bir sivil toplum kuruluşudur.

İGİAD, **girişimciliğin** teşvik edilmesi ve **iş ahlakının** yaygınlaştırılması hususunda bilgilendirme, eğitim ve yayın faaliyetleriyle iş dünyasında ahlaki bir duyarlılık oluşturmayı amaçlamaktadır.

250'den fazla iş adamı, akademisyen ve profesyonel çalışandan oluşan üye tabanıyla İGİAD, Türkiye'de iş dünyasının gündemine iş ahlakını taşıyan ilk kuruluşlardandır. İGİAD, uyguladığı insani geçim ücreti standardı, verdiği girişimcilik teşvik ödülleri ve yayınladığı önemli iş ahlaki raporları ile kuruluşundan bugüne Türkiye'deki iş dünyasına önemli katkılar sağlamıştır.

İGİAD, bu amaçlarını gerçekleştirmek için, iş ahlaki ve girişimcilik alanlarında seminer, konferans, panel ve sempozyum gibi eğitim programları düzenlemekte; periyodik bülten ve alanı ile ilgili hakemli akademik dergi yayımlamakta, raporlar hazırlamakta, kitap yayımı yapmakta; yurt içi ve yurt dışı fuar ziyaretleri, ikili ilişkileri geliştirmek üzere kurum ve iş yeri ziyaretleri gerçekleştirmekte; üyelerine yönelik sektör toplantıları ve çeşitli sosyal ve kültürel etkinlikler düzenlemektedir.

İş Ahlakı Zirvesi'nin Amacı

"Ben, güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim" diyen bir Peygamber'in ümmeti olarak hayatımızın her alanında ahlaki olanı aramakla yükümlüyüz. Bu yükümlülük, sadece İlahi bir emir olması dolayısıyla değil, bununla birlikte eşrefi mahlûkat olmanın bilincine vararak huzurlu bir toplumsal hayatı yaşayabilmemiz için de gereklidir.

Çünkü ahlaki standartlar hem insani varoluşun hem manevi gelişmenin hem de iktisadi ilerlemenin zorunlu bir şartıdır. Davranışları iyi ve kötü olarak değerlendiren ahlak disiplini, insanın diğer insanlarla, yani toplum hâlinde yaşamasının bir ürünüdür. Bu hâliyle toplum olarak barış ve huzur içerisinde yaşamının gerekliliklerine işaret eder. Bununla birlikte ahlaki meşruiyeti barındıran iktisadi standartların gelişmesi ve uygulanması da iktisadi hayatın öngörülebilirliğini artırarak kalıcı ve uzun erimli iktisadi gelişmelere yol açacaktır. İktisadi hayatımızda ahlaki ilke ve kuralların yaygınlaşması, Türkiye'nin pek çok sorununun temelinden halledilebilmesinin imkânını da sunacaktır.

Adil, paylaşımcı, onurlu ve üretken bir toplumsal hayatın en önemli göstergelerinden biri, ahlakın iktisadi hayata egemen olmasıdır. İster işveren ister işgören olarak hayatımızın önemli bir kısmını tahsis ettiğimiz iktisadi meşguliyetler, ahlaki tutarlılığımızın sınıandığı bir alandır. İşgörenlerin, yaptığı işi düzgün ve zamanında yapmasının yanı sıra kendilerine emanet edilenlere kendi malı gibi sahip çıkması, buna karşın işverenlerin de uygun çalışma koşullarını hazırlaması, işgörene emeğinin hakkını vermesi, üretilen ürünün ayıp ve kusur gibi bütün sorumluluklarını üstlenmesi, üçüncü şahıslara karşı yükümlülüklerini zamanında ve bütünüyle yerine getirmesi, hukuki olduğu kadar ahlaki bir bilincin yerleşmesine bağlıdır.

Bugün toplum olarak ahlaki noktada pek çok eksikliğimiz olduğu açıktır. Toplumda herhangi birine herhangi bir meslek koluyla ilgili yaşadıkları sorulduğunda olumsuz pek çok anıya sahip olduğu ortaya çıkacaktır. İşin üzücü tarafı, söz konusu sıkıntı ve yetersizliklerin uzun zamandır yaşanmakta olduğudur.

Osmanlı iktisat tarihçisi Sabri Ülgener, iktisadi hayatımızdaki ahlaki dejenerasyonla ilgili çok önemli bilgiler verir ve tespitlerde bulunur. Batı'da kapitalizmin

ortaya çıkmasına paralel olarak Osmanlı'nın pek çok alanda gerilemeye başladığını ve bunun neticesinde iktisadi hayatımızın da durgunlaşıp kokuşmaya başladığını belirtir. Öyle ki tüccar anlamına gelen bezirgân kelimesinin bir zamanlar olumlu çağrışımlara sahip olduğunu, ama çözülme devrinden itibaren bu anlamın bozularak değerini kaybettiğini ifade eder. Aynı şekilde bugün ticarethane dediğimiz, "kâr" kelimesinden türetilen ve "kâr elde edilen yer" anlamına gelen kârhanenin nasıl zamanla başka ve süflü bir anlama dönüştüğünden söz eder.

Üstelik Batılı gelişmiş ülkelerdeki iş ahlakı, hemen herkesin gıptayla baktığı bir düzeydedir. Ahlak üzerinde bu kadar ısrarla duran bir kültüre sahipken sıra ahlaki uygulamalara geldiğinde özellikle Batı toplumunun gerisine düşmek, üzerinde önemle durmamız gereken bir konudur.

İşte bu sebeplerle "İş Ahlakı Zirvesi" düzenleyerek iş ahlakının önemini öncelikle kendimize hatırlatmak, sonra da bütün Türkiye'nin gündemine getirmek amaçlanmıştır. İş Ahlakı Zirvesi'yle,

- Türkiye'de iş ahlakını kamuoyunun, devlet kurum ve kuruluşlarının, iş dünyasının, STK'ların ve medyanın gündemine taşımak,
- İş ahlakında iyi uygulama örneklerini ortaya çıkarmak ve bunları yaygınlaştırmak,
- İş ahlakı eğitimi konusunda eğitim-öğretim kurumları, meslek örgütleri ve iş dünyasında duyarlılık oluşturmak ve bu eğitimlerin yaygınlaşmasına katkı sağlamak,
- Üniversiteler, meslek kuruluşları ve iş dünyasının iş ahlakı uygulamaları alanında teorik ve pratik ortak çalışmalar yapmasına zemin oluşturmak hedeflenmiştir.

Daha iyi bir insan, daha iyi bir işgören, daha iyi bir işveren, daha iyi bir toplum ve daha üretken bir Türkiye'ye ancak ahlakın egemen olduğu bir iş hayatıyla ulaşacağımıza inanmaktayız.

TÜRKİYE İŞ AHLAKI ZİRVESİ '18

HALIÇ KONGRE MERKEZİ, İSTANBUL
3 KASIM 2018

İGİAD

İGİAD

İGİAD

İGİAD

TÜRKİYE
İŞ AHLAKI
ZİRVESİ '18

İGİAD

İGİAD

TÜRKİYE
İŞ AHLAKI
ZİRVESİ '18

İGİAD

İGİAD

İGİAD

İGİAD

**TÜRKİYE
İŞ AHLAKI
ZİRVESİ '18**

HALIÇ KONGRE MERKEZİ, İSTANBUL
3 KASIM 2018

**TÜRKİYE
İŞ AHLAKI
ZİRVESİ '18**

HALIÇ KONGRE MERKEZİ, İSTANBUL
3 KASIM 2018

**TÜRKİYE
İŞ AHLAKI
ZİRVESİ '18**

HALIÇ KONGRE MERKEZİ, İSTANBUL
3 KASIM 2018

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. NİHAT ERDOĞMUŞ
Düzenleme Kurulu Başkanı
Türkiye İş Ahlakı Zirvesi

HÜSEYİN DİNÇEL
Başkan Vekili
İGiAD

ÖMER BEDRETTİN ÇİÇEK
Başkan Yardımcısı
İGiAD

CELALETTİN CİNGÖZ
Yönetim Kurulu Üyesi
İGiAD

SELÇUK KAR
Yönetim Kurulu Üyesi
İGiAD

YILMAZ YAMAN
Kurucu Üye
İGiAD

YUSUF ŞENTÜRK
Yönetim Kurulu Üyesi
İGiAD

MUHAMMED ALİ PALAS
Gençlik Kurulu Başkanı
İGiAD

DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. ADEM KORKMAZ
Rektör
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Prof. Dr. ÖMER TORLAK
Başkan
Rekabet Kurumu

Prof. Dr. SEDAT MURAT
Rektör
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Doç. Dr. NİHAT ALAYOĞLU
Genel Sekreter
İstanbul Ticaret Odası

Doç. Dr. ÖMER BOLAT
CEO
Albayrak Şirketler Grubu

ALPASLAN DURMUŞ
Tahsil Terbiye Kurulu Başkanı
Millî Eğitim Bakanlığı

DAVUT ŞANVER
Genel Müdür
Sımyacı Dış Ticaret

HALUK DORTLUOĞLU
İcra Kurulu Üyesi ve CFO
BİM Mağazacılık

15 EKİM 2016 • HALIÇ KONGRE MERKEZİ, İSTANBUL

Türkiye'nin "ilk" İş Ahlakı Zirvesi

Türkiye'nin ilk iş ahlakı zirvesi, Türkiye İktisadi Girişim ve İş Ahlakı Derneği (İGiAD) tarafından 2016 yılında Haliç Kongre Merkezi'nde gerçekleştirildi. İş adamları, akademisyen, yönetici ve bürokratların katılımı ile gerçekleşen zirvede iş ahlakının kurumlarda yaygınlaştırılması için işveren, çalışan ve devlete düşen sorumluluklar tartışılıp yeni çözüm yolları bulunmaya çalışıldı.

Türkiye İktisadi Girişim ve İş Ahlakı Derneği'nin (İGiAD) öncülüğünde Türkiye'nin ilk iş ahlakı zirvesi 2016 yılında yapıldı. "İş ahlakı nasıl uygulanabilir?" ve "İş ahlakı nasıl öğretilir?" başlıklarının ele alındığı zirveye Başbakan Yardımcısı Prof. Dr. Numan Kurtulmuş, İGiAD Başkanı Ayhan Karahan, Yıldız Teknik Üniversitesi Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Nihat Erdoğan, BİM İcra Kurulu Üyesi (CFO) Haluk Dortluoğlu, Albayrak Şirketler Grubu CEO'su Doç. Dr. Ömer Bolat, MADO Dondurma Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdürü Atilla Kanbur, Aile ve Sosyal Politikalar Eski Bakanı Prof. Dr. Ayşen Gürçan, Türkiye Cumhuriyeti Rekabet Kurumu Başkanı Prof. Dr. Ömer Torlak, İstanbul Şehir Üniversitesi Öğretim Üyesi Dr. Mustafa Özel konuşmacı olarak katıldı.

"Yasal düzenlemeler getirilmeli"

Zirvenin karşılama konuşmasını yapan İGiAD başkanı Ayhan Karahan, "Türkiye'de iş ahlakının her düzlemde yaygınlaşması önemli. Bu bağlamda birey ve kurumların yapması gerekenlerin yanı sıra kural uygulayıcılara da önemli sorumluluklar düşüyor. İş ahlakının daha uygulanabilir hâle gelmesi için yasal ve idari zeminlerin oluşturulmasının gerekliliği her geçen gün daha fazla ortaya

çıkıyor. Bu nedenle Türkiye’de iş ahlakını geliştirici kuralların yeniden düzenlenmesi gerektiğine inanıyorum” dedi.

“İş ahlakı, ders kitabı olacak”

Zirve Düzenleme Kurulu Başkanı Prof. Dr. Nihat Erdoğan konuşmasında, zirvenin iki temel amacına dikkat çekerek, iş ahlakına yönelik iyi uygulamaların paylaşılması ve iş ahlakına yönelik sorunlar hakkında duyarlılık oluşturulması gerektiğinin altını çizdi.

İş ahlakı hakkında farkındalık oluşturulması ve yaygınlaşmasında akademik çalışmaların rolü ve öneminden bahseden Erdoğan, “İGIAD, hazırladığı iş ahlakı raporları ile iş ahlakı hakkında durum tespiti yapıyor, sorunlara dikkat çekiyor ve çözüm önerileri sunuyor” dedi. Erdoğan, 10 yıldır yayınına devam eden ve alanında Türkiye’nin ilk ve tek akademik İş Ahlakı dergisi ile, hem iş ahlakı ile ilgili ilmi birikimi bugüne taşımaya çalıştıklarını hem de güncel iş ahlakı sorunlarını akademik olarak ele aldıklarını vurguladı. İş ahlakının yaygınlaşmasında eğitimin önemine değinen Erdoğan, “Çok yakında alanında söz sahibi akademisyenler tarafından hazırlanan ve

PROGRAM

- 08.30 - 09.30 Karşılama ve İkram
09.30 - 09.40 Açılış ve Barkovizyon Gösterimi
- 09.40 - 10.00 Karşılama Konuşmaları
Prof. Dr. NİHAT ERDOĞMUŞ
ZİRVE DÜZENLEME KURULU BAŞKANI - YILDIZ
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ
AYHAN KARAHAN
İGIAD BAŞKANI - İŞ ADAMI
- 10.00 - 10.30 Açılış Konuşması
Prof. Dr. NUMAN KURTULMUŞ
TÜRKİYE CUMHURİYETİ
BAŞBAKAN YARDIMCISI
- 10.30 - 11.30 Birinci Oturum
İş Ahlakı Nasıl Uygulanabilir?
HALUK DORTLUOĞLU
(Moderatör)
BİM İCRA KURULU ÜYESİ / CFO
Doç. Dr. ÖMER BOLAT
ALBAYRAK HOLDİNG CEO'SU
ATILLA KANBUR
MADO DONDURMA YÖNETİM
KURULU ÜYESİ / GENEL MÜDÜRÜ
- 11.30 - 12.00 Kahve Arası
- 12.00 - 13.00 İkinci Oturum
İş Ahlakı Nasıl Öğretilir?
Prof. Dr. SEDAT MURAT
(Moderatör)
T.C. BAŞBAKANLIK KAMU GÖREVLİLERİ
ETİK KURULU BAŞKANI
Prof. Dr. AYŞEN GÜRCAN
CUMHURBAŞKANI BAŞDANIŞMANI / AİLE
VE SOSYAL POLİTİKALAR ESKİ BAKANI
Prof. Dr. ÖMER TORLAK
TÜRKİYE CUMHURİYETİ REKABET
KURUMU BAŞKANI
- 13.00 - 13.30 Kapanış Konuşması
Dr. MUSTAFA ÖZEL
İSTANBUL ŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
ÖĞRETİM ÜYESİ

üniversitelerde ders kitabı olarak okutulacak iş ahlakı kitabının da müjdesini buradan vermek istiyorum. Hazırlanan bu ders kitabı, çalışma hayatına hazırlanan genç neslin iş ahlakı hakkında bilgi, farkındalık ve duyarlılık kazanmasına yardımcı olacaktır” dedi.

“Eşit ve adil bir rekabet sağlanmalı”

Karşılama konuşmalarının ardından zirvenin açılış konuşması, Başbakan Yardımcısı Prof. Dr. Numan Kurtulmuş tarafından yapıldı. Kurtulmuş konuşmasında iş ahlakının önemine değinerek “Dinî ya da seküler hiçbir grubun toplumsal hayatın içe-

risinde insanları birbirinden ayırt edecek, kimine imtiyaz sağlayacak kimini ise engelleyecek bir güce kavuşmasını önlemek mecburiyetindeyiz. Eğer iş dünyasında güvenden bahsedeceksek, en önemli şey, herkesin hiçbir engelle karşılaşmadan bu hayatın içerisine girmesi, eşit ve gerçekten adil aktörleri olarak bu rekabetin içerisine katılmasıdır. Bunları sağlayacağız” dedi.

“İş ahlakını nasıl yaygınlaştırabiliriz?”

Zirve kapsamında düzenlenen ve moderatörlüğünü BİM İcra Kurulu Üyesi (CFO) Haluk Dortluoğlu'nun yaptığı “İş Ahlakını İş Dünya-

sında "Nasıl Yaygınlaştırabiliriz?" başlığı altında Albayrak Holding CEO'su Doç. Dr. Ömer Bolat ve MADO Dondurma Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdürü Atilla Kanbur, iş dünyasındaki mevcut durumu ve yapılması gerekenleri konuştu.

"İş ahlakının öğretimi yaygınlaştırılmalıdır"

Prof. Dr. Sedat Murat'ın moderatörlüğünde yapılan ikinci oturumda ise iş ahlakının öğretilebilirliği tartışıldı. Cumhurbaşkanı Başdanışmanı ve Aile ve Sosyal Politikalar eski Bakanı Prof. Dr. Ayşen Gürcan ise Kur'an-ı Kerim'de geçen "Emrolunduğun gibi dosdoğru ol" ayetine atıfta bulunarak, Kur'an-ı Kerim'de geçen insan davranışına dair emredilen ve nehyedilen ayetlerle ilgili katılımcılara bilgi verdi. Dinin öğretimi ile ahlakın kazandırılmasının önemine işaret eden Gürcan, iş ahlakının öğrenilebilir ve öğretilebilir bir şey olduğunu söyledi.

Gürcan'ın ardından konuşan Prof. Dr. Ömer Torlak ise iş ahlakı alanında daha önce yapılmış önemli araştırmalara vurgu yaptı. İş ahlakının öğrenilebilir ve öğretilebilir bir şey olduğunun altını çizen Torlak, "Kapitalist sistemin hâkim olduğu dünyada zor olmasına rağmen öğretim gerçekleştirilebilir. Sekülerizmin parçaladığı zihinlerde iş ahlakı öğretiminin ve öğreniminin ne

kadar anlamlı olduğu tartışmalıdır. Ama biz madem yaratıldık, insanız, bütün zorluklara rağmen bunu gerçekleştirmek de boynumuzun borcu" dedi.

Zirvenin kapanış konuşması, İstanbul Şehir Üniversitesi öğretim üyesi Dr. Mustafa Özel tarafından gerçekleştirildi. Özel, konuşmasında, "girişimcinin zalim ve cahil olmaması için yapılması gereken şeyleri yapmadıktan sonra kapitalizme karşı olmak safdillik olur. Önce kendi evimizde gerçekleştirelim bu dönüşümü. Hiçbir tarihsel süreç ilelebet gitmez, bu da bir süreçtir" dedi.

4 KASIM 2017 • HALIÇ KONGRE MERKEZİ, İSTANBUL

Türkiye, İş Ahlakı Zirvesi'nde buluştu

İş Ahlakı Zirvesi'nin ikincisi, 2017 yılında Haliç Kongre Merkezi'nde gerçekleştirildi. İş adamları, işgörenler, akademisyen ve bürokratların katılımı ile gerçekleşen zirvede üretimde iş ahlakının mevcut durumu ve yapılması gerekenler ele alındı.

2017 yılında ikincisi düzenlenen İş Ahlakı Zirvesi'ne Başbakan Yardımcısı Fikri Işık, Sabah gazetesi Ekonomi Müdürü Şeref Oğuz, ORKA Holding Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Orakçioğlu, HAK-İŞ Konfederasyonu Genel Başkanı Mahmut Arslan, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Cengiz Ceylan, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mehmet Büyükekşi, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Başkanı Nail Olpak ve İstanbul Şehir Üniversitesi Mütevelli

Heyeti Başkanı Prof. Dr. Ömer Dinçer konuşmacı olarak katıldılar.

“Üretim, emekçinin duasıyla yapılmalıdır”

Program, zirvenin düzenleme kurulu başkanı Prof. Dr. Nihat Erdoğan ve İGİAD Başkanı Ayhan Karahan'ın açılış konuşmaları ile başladı. Erdoğan, ahlak söz konusu olduğunda iş herkesin kendinden başlaması gerektiğini; sorunu, kimsenin kendi sorumluluk alanının dışına öteleyemeyeceğini belirtti.

İGİAD Başkanı Karahan ise konuşmasında, “İnsan, ancak üretim yapmakla kendini geliştirebilir. Kendi eylemlerimiz ve tercihlerimizle kendi yolumuzu çizeriz, kendi hayatımızı inşa ederiz. İhtiyaçlarımızı karşılamak, sorunlarımızı çözmek, insani ve onurlu bir hayat inşa etmek, ancak insanın iş ahlakına uygun üretici eylemleriyle

mümkündür. Lübnanlı şair Halil Cibran'ın da ifade ettiği gibi, "alın yazımızı sadece alın terimizle silebiliriz" dedi.

Ayrıca Karahan, "Üretim, insan sağlığına, hijyene, çevreye duyarlı olmayı gerektirmekle birlikte emeğe de duyarlı olmalıdır. Ürüne kalite ve kullanım etiketi takıyoruz ama vicdan etiketi takabiliyor muyuz? Bu soruya hep birlikte cevap vermemiz gerekir. Üretim, ürünün üzerine emekçinin, tedarikçinin gözyaşı damlayarak ve bedduası alınarak yapılmamalı; gönül rızasıyla, sevgisiyle, duasıyla yapılmalıdır. İGİAD, üreticilere, 'Bu ürün emeğin hakkı ödenerek üretilmiştir' etiketinin takılmasını önermektedir" diye konuştu.

"İyi insanlar yetiştirmeliyiz"

Zirvenin açılış konuşmasını yapan Başbakan Yardımcısı Işık, dijitalleşmeyle birlikte üretim alanlarının da değiştiğini anlatarak, yeni dönemde bu alanda en vazgeçilmez unsurun "nitelikli insan" olduğunu dile getirdi. Işık, Türkiye'de eğitimle ilgili her zaman tartışma olduğunu hatırlatarak şunları kaydetti:

"Şu hiç tartışılmıyor: 'Acaba biz, eğitimi bir bilgi transfer mekanizması olarak mı, yoksa iyi insan yetiştirmek için bir araç olarak mı görüyoruz?' Yani çok bilen insan mı, çok iyi insan mı istiyoruz? Türkiye'de bu konular üzerinde maalesef tartışma çok az. Bu çağ öyle bir çağ ki, eğer ahlaki, etik ve insani değerler olmazsa dünyanın hızlı bir yok oluşa gitmemesi mümkün değil. Bu çağ öyle bir çağ ki, ellerimizle oluşturduğumuz canavarların sadece bizi değil, dünyayı yok etme isteğinin en yüksek olduğu bir çağ."

Şu anda "Acaba nükleer silahlar mı yoksa yapay zekâ mı daha tehlikeli?" tartışmalarının yapıldığını anlatan Işık, "Gerçekten çok doğru. Pek çok uzman önümüzdeki birkaç yıl içinde 'Evet yapay zekâ, insanlık için daha çok tehlike arz ediyor' diyecektir. Şu anda da bunu diyenler var. Siz o yapay zekâyı oluşturan insan kaynağını etik değerlere sahip şekilde yetiştirmesiniz, insandan bağımsız ve insanın kontrol edemeyeceği bir

PROGRAM

08.30 - 09.30	Karşılama ve İkram
09.30 - 09.40	Açılış
09.40 - 10.00	Karşılama Konuşmaları Prof. Dr. NİHAT ERDOĞMUŞ ZİRVE DÜZENLEME KURULU BAŞKANI - YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ AYHAN KARAHAN İGİAD BAŞKANI - İŞADAMI
10.00 - 10.30	Açılış Konuşması FİKRİ İŞİK TÜRKİYE CUMHURİYETİ BAŞBAKAN YARDIMCISI
10.30 - 11.30	Birinci Oturum İşveren ve İşçi Açısından Üretimde İş Ahlakı ŞEREF OĞUZ (Moderatör) SABAH GAZETESİ EKONOMİ MÜDÜRÜ SÜLEYMAN ORAKÇIOĞLU ORKA HOLDING YÖNETİM KURULU BAŞKANI MAHMUT ARSLAN HAK-İŞ KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI
11.30 - 12.00	Kahve Arası
12.00 - 13.00	İkinci Oturum İş Ahlakı Açısından Büyüme ve İnovasyon Yrd. Doç. Dr. CENGİZ CEYLAN (Moderatör) İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İKTİSAT FAKÜLTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ MEHMET BÜYÜKEKŞİ TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ (TİM) BAŞKANI NAİL OLPAK DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU (DEİK) BAŞKANI
13.00 - 13.30	Kapanış Konuşması Prof. Dr. ÖMER DİNÇER İSTANBUL ŞEHİR ÜNİVERSİTESİ MÜTEVELLİ HEYETİ BAŞKANI

dünyayı yok edecek canlıların öne çıkmasını engelleyemezsiniz” diye konuştu.

Işık, çalışanların iş yerini kendisinin gibi görmesinin ve işverenin de adil olmasının günümüzde iş ahlakı ve başarı açısından birinci derecede önemli olduğunu vurguladı.

“İş ahlakı, strateji metinlerine girmeli”

Şeref Oğuz’un moderatörlüğünde ORKA Holding Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Orakçioğlu ve HAK-İŞ Konfederasyonu Genel Başkanı Mahmut Arslan’ın katılımıyla “İşveren ve İşçi Açısından Üretimde İş Ahlakı” başlıklı oturum düzenlendi.

İş ahlakının tam olarak tanımlanması gerektiğine dikkat çeken Orakçioğlu, bu kapsamda stratejik bir yol haritasının çıkarılması gerektiğini kaydetti. Orakçioğlu, “Üretimde kalite standartları belir-

liyen üreten işçiler için bir sosyal hak standardı yok. Sosyal hakların standardize edilmesi için elbirliğiyle çalışmalıyız. İş ahlakı, strateji metinlerine girmeli” diye konuştu.

“Başka bir dünya mümkün!”

Mahmut Arslan da iş ahlakı tanımlarının Batı’dan alındığını belirterek, “Oysa ki Batı’nın zihni, küresel kapitalizm üzerine kuruludur. Biz bunun üzerinden gitmek yerine, köklü geleneklerimize sahip çıkıp, kendi kültür ve değerlerimiz üzerinden işçi ve işveren için yeni bir model oluşturabiliriz” dedi.

Arslan, tüm İslam dünyasındaki bakışın böyle olduğunu dile getirerek şöyle devam etti: “Önce zihinlerimizi işgal ettiler. Bu kalıpları kırıp dayatılan kapitalist dünyaya karşı, ‘Bir dakika! Bizim dünyamız var. Yeni dünyayı inşa edeceğiz’ diyorsak

umutlu olmalıyız. O kadar yozlaşma var ki bunun sınırını kimse koyamıyor. Ritüellerimiz, ibadetlerimiz yerinde. Hacca, umreye gidenlerin sayısı artıyor. Zekâtlar veriliyor. Bunlara bakınca işler güneşe doğru gidiyor ancak zihin dünyamız kayboluyor. Bundan dolayı iş ahlakını konuşurken bunları da ele almamız gerekiyor. Kendi medeniyetimizden yola çıkarak, işçi ve işverenler olarak birlikte bir model oluşturabiliriz” ifadelerini kullandı.

“İş barışı sağlanırsa iş ahlakı gelişir”

Zirvenin öğleden sonraki “İş Ahlakı Açısından Büyüme ve İnovasyon” başlıklı oturumunun moderatörlüğünü İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Cengiz Ceylan yaptı. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mehmet Büyükekşi ve Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Başkanı Nail Olpak’ın katıldığı oturumda,

işveren ve işçinin ortak ahlaki değerlerde buluşabileceği belirtildi.

“İş ahlakı, iş dünyasındaki davranışları yönlendiren etik kulların toplamı” diyen Nail Olpak, büyümenin önündeki engeli aşacak etik kuralların sağlanması gerektiğine dikkat çekti. Mevcut yasalarda işvereni haksız gören bir yaklaşımın olduğunu belirten Olpak, “Kamunun işçi ve işveren nezdinde adil yaklaşması gerekir. Kamuda iş barışı sağlanırsa iş ahlakı da gelişir” dedi.

“Ahlak, ailede başlar, okulda devam eder”

TİM Başkanı Mehmet Büyükekşi, iş ahlakının temel ahlaki değerlerden ayrılmayacağını belirtti. Büyükekşi, “Ahlaki değerler ailede başlar, okulda devam eder. Ahlakı değeri olmayan birinden iş ahlakı da beklenemez. Bu nedenle iş ahlakının geliştirilmesi için bizim ahlaki değerlerimize sahip çıkan kültürel eğitimi çocuklarımıza vermemiz gerekir” dedi. Üretim sektörünün Türkiye’nin büyümesinde asli rol oynadığını belirten Büyükekşi, insanların üretimde çalışmaya özendirilmesi gerektiğini sözlerine ekledi.

“Ahlak evrenseldir, herkesi bağlar”

Zirvenin kapanış konuşmasını yapan Ömer Dinçer ise ahlaka vurgu yaptı. Ahlakın sadece dindarların değil, herkesin uyması gereken davranış kodları olduğunu belirten Dinçer, ahlakın dinle sınırlanmaması gerektiğini, ahlakın daha geniş bir alanı kuşattığının üzerinde durdu.

Dinçer konuşmasına şöyle devam etti: “Bireysel tutum ile toplumsal davranış arasında uyum sağlanmaması hâlinde ‘ahlaki yarılma’ tehlikesine dikkat etmemiz gerekiyor. Ahlak, insanın zihninde başlar. Üretimin sürdürülebilir olması için de iş ahlakının toplumun pratiğinde olması gerekir. Sosyal genlerimiz, bugün Batı’nın dilinde ‘etik değerlere’ dönüşen ahlaki kodlarımızı taşıyor. Maharet, kendi hazinemizi Batı’dan dilenmemek ve bu kültür coğrafyasında iş ahlakını yeniden yüceltmek, beşikten mezara dek bize eşlik eden kavram hâline getirmektir” dedi.

3 KASIM 2018 • HALIÇ KONGRE MERKEZİ, İSTANBUL

3. Türkiye İş Ahlakı Zirvesi gerçekleştirildi

Türkiye İktisadi Girişim ve İş Ahlakı Derneği (İGIAD) tarafından Haliç Kongre Merkezi'nde "Kamuda İş Ahlakı" temasıyla düzenlenen "Türkiye İş Ahlakı Zirvesi"nin 3'üncüsü yapıldı.

Prof. Dr. Nihat Erdoğan: Kamu görevi bir emanettir

Prof. Dr. Erdoğan, açılışta yaptığı konuşmada, kamu görevlilerinin, kamunun verdiği yetkileri kullanan, kamu adına ve yararına hizmet sunan kişiler olduğunu söyledi. Kamu görevlilerinin, görevlerini yürütürken hukuki, kurumsal, mesleki ilke ve kurallara uygun davranmak durumunda olduğuna işaret eden Erdoğan, "Kamu görevi belli bir amaç için kullanılmak üzere kamu görevlilerine verilmiş bir emanet, konuyu böyle değerlendiriyoruz. Bu bağlamda başta siyasetçiler olmak üzere politika yapıcılarının, kamu politikalarının oluşturulmasında iş ahlakı ile ilgili konu ve düzenlemeleri öncelikli olarak öne almalarını ve bu konuya hassasiyet

göstermelerini arzu ve temenni ediyoruz" diye konuştu.

Kamu personelinin işe alımı ve yükseltilmesinin liyakata, yasaya göre olması gerektiğine dikkati çeken Erdoğan, şöyle devam etti: "Buradaki temel düşüncemiz; liyakat, sözel bir olgu değil, bir sistemdir. Dolayısıyla çok önemseydiğimiz liyakatin ve değerlerin nasıl yapısal bir sistem haline getirilebileceği temel mesele olarak önümüzde duruyor. Bunu sağladığımız ölçüde belki de burada bir iyileşme sağlanabilecek. Kamuda çalışan insanların çalışma koşulları, oradaki görevlerin yeniden gözden geçirilmesi, üstlerindeki sorumluluğa uygun çalışma koşullarının, özlüğün sağlanması gerektiğini düşünüyoruz. Bazı görevlerdeki çok yüksek sorumluluğun karşılığı olan özlüğün olmaması çok ciddi bir risk olarak önümüzde duruyor. Bu anlamda iyileşme yapmaya ihtiyaç var. Kamuda çalışan görevliler ve yöneticiler iş ahlakına uymak zorundalar. Fakat temel düzeyde olmak yerine yaptırım-

ların da olması, aykırı davranışları yaptırımla karşılamak gerektiğini vurgulamak istiyorum.”

Türkiye’de gelecek dönemde üzerinde durulması önemli olan bir hususun da kurumsal etkinliğin ve verimliliğin artırılması olduğunu vurgulayan Erdoğan, “Hızlı, etkin ve verimli bir kamu hizmeti sunumu pek çok ahlaki sorunu da ortadan kaldıracak diye düşünüyoruz. Burada gecikme, aksaklık ve kalite düşüklüğünün aslında kamudaki ahlakla ilgili sorunların sebeplerinden olduğunu düşünüyoruz. İş ve işlemlerin hızlanması, düzenlenmesi, kurumsal hale getirilmesi, ciddi bir iyileşme sağlayacak diye umuyoruz. Bunu da yapısal olarak, sistematik olarak gerçekleştirmek durumundayız” diye konuştu.

Erdoğan, kamu hizmetlerinden yararlanan vatandaşlara da iş düştüğünü belirterek, şunları söyledi: “Uygun olmayan istek ve taleplerle kamu yöneticilerine giderek onları zor durumda bırakmama sorumluluğumuz var. Kamuda iş ahlakının oluşması için siyasi irade, yasal düzenlemeler, hesap verme mekanizmaları, örgütsel yapı, davranış kuralları, çalışma koşulları, mesleki sosyalizasyon süreçleri, sivil toplum ve medyanın rol ve sorumlulukları bulunmaktadır. Kamu yönetiminde ahlaki davranışların yaygınlaşması için adalet, şeffaflık ve hesap verilebilirlik gibi değerlere dair kültürel altyapı ve kurum kültürünün oluşturulması acil bir ihtiyaçtır. Ülkemizde son dönemde yaptığımız yönetim sistemi tercihi ile yeni bir alana doğru gitmeye başladık. Önemli bir tercihte bulunduk. Ülkemizdeki bu yönetim sistemine geçişin kamuda iş ahlakı altyapısı oluşturmak için önemli bir imkân doğuracağını düşünüyor ve umut ediyoruz.”

Prof. Dr. Mehmet Görmez: Kapitalizme direnecek tek güç, İslam’dır

Diyanet İşleri Eski Başkanı Prof. Dr. Mehmet Görmez de iş ve meslek ahlakını bir masal ve mesel üzerinden anlatmak istediğini dile getirerek şöyle devam etti: “Arılar Masalı’nın yazarı 18. yüzyılda yaşamış, küresel kapitalizmin ‘homo economicus’ insan tipine zemin hazırlayan, ilham veren Hollanda asıllı İngiliz yazar ve düşünür Bernard Mandeville’dir. Arılar Meseli’nin sahibi ise mekarim-i ahlakı tamamlamak üzere gönderilen Sevgili Peygamberimiz Hazreti Muhammed’dir. Arılar Masalı’nda dünya ve ülkeler

PROGRAM

- 08.30 - 09.30 Karşılama ve İkram
09.30 - 09.40 Açılış
- 09.40 - 10.00 Karşılama Konuşmaları
Prof. Dr. NİHAT ERDOĞMUŞ
ZİRVE DÜZENLEME KURULU BAŞKANI -
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ
AYHAN KARAHAN
İĞİAD BAŞKANI - İŞADAMI
- 10.00 - 10.30 Açılış Konuşması
Prof. Dr. MEHMET GÖRMEZ
DİYANET İŞLERİ ESKİ BAŞKANI
- 10.30 - 10.50 Onur Konuşması
FUAT OKTAY
T.C. CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI
- 10.50 - 12.00 Birinci Oturum
Kamu Yönetiminde İş Ahlakı Altyapısı Oluşturmak
Doç. Dr. NİHAT ALAYOĞLU
(Moderatör)
İSTANBUL TİCARET ODASI (İTO)
GENEL SEKRETERİ
Prof. Dr. CÜNEYT YÜKSEL
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ
Prof. Dr. ÖMER DEMİR
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU (YÖK) ÜYESİ
- 12.00 - 12.20 Kahve Arası
- 12.20 - 13.30 İkinci Oturum
Kamu Yönetiminde İş Ahlakı Uygulamalarını Geliştirmek
KEMAL ÖZTÜRK (Moderatör)
YENİ ŞAFAK GAZETESİ YAZARI
İDRİS GÜLLÜCE
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK ESKİ BAKANI
ALİ YALÇIN
EĞİTİM-BİR-SEN / MEMUR-SEN
GENEL BAŞKANI

birer arı kovanına, insanlar da bu kovanda iş bölümü yapmış arılara benzetilir. Kovan adlı ülkede, başlangıçta her şey çok güzeldir. Tüm arılar bir zenginlik ve refah içindedir. Kovan ülkesi en parlak, en müreffeh dönemlerinden birini yaşamaktadır. Ticaret ve endüstri alabildiğine gelişmiş, bilim ve sanatlar inanılmaz biçimde ileri bir duruma gelmiştir. Her tarafta bir hareket, bir canlılık göze çarpmaktadır. Ancak bir süre sonra bu bolluk ve refah ortamı bozulur, her şey bir kaosa ve kabusa dönüşür. Peki ne oldu da işler kötüye gitti? Masala göre işlerin ters yüz olmasının, bu büyük kaosun ve kâbusun en büyük sebebi, ülke sakinlerinin yani arıların dürüst ve ahlaklı olmaya karar vermiş olmalarıdır. Refah ve bolluktan sonra başlayan kriz ve sefaletin yegâne sebebi, arıların erdemli ve fedakâr olmaya karar vermeleridir. Gelelim Arılar Meseli'ne... Bir hadis-i şeriflerinde Sevgili Peygamberimiz gerçek müminleri arılara benzetir ve şöyle buyurur: 'Nefsim elinde olan Allah'a and olsun ki gerçek müminlerin misali bal arılarının misali gibidir. Onlar sadece temiz ve helal olanı yerler, sadece temiz ve helal olanı üretirler. Onlar helal ve temiz olanı elde etmek, helal ve temiz olanı üretmek için her yere konarlar fakat tabiatın hiçbir şeyi kırmazlar ve hiçbir şeyi bozmazlar.'

Görmez, masalın günümüzde "küresel piyasanın gerçeği" ve "kapitalizmin ruhu" olduğunu aktararak,

"Ahlakın hayat bulduğu iki büyük alan vardır: idare veya siyaset ile iş veya ticaret. Elbette ahlakın sergileneceği yer cami veya mabet değil ya da sadece cami veya mabet değil, aynı zamanda çarşı ve pazardır. Sadece ibadet yeri değil iş yeridir. İş yerini ibadet yerine dönüştürecek olan ise ahlakıdır. Sadakatin, samimiyetin, doğruluğun, ahde vefanın, emnete riayetinin, salih amelin sergileneceği yer, iş ve ticaret alanıdır, yani pazar ve piyasadır" diye konuştu.

Bugün bu kapitalizme direnecek tek gücün İslam olduğuna işaret eden Görmez, sözlerini şöyle tamamladı: "Sözlerimi, konuşmamın başında Kur'an-ı Kerim'den okuduğum Beled Suresi'nin ilk ayetlerinin verdiği mesajla bitirmek istiyorum. Yüce Rabbimiz, Hazreti Peygamber'in içinde yaşadığı mukaddes beldeye, anneye, babaya ve çocuğa kasem ederek, insanı bir kebed yani bir zorluk ve sıkıntı içinde yarattığını ifade buyuruyor. Kebedin yani bütün zorluk ve sıkıntıların yeryüzünde iki sebebi vardır. Birisi, yani fevkinde, üstünde hiçbir kudret tanımayan güç tutkusu, diğeri de bir yığın servet harcamayı marifet zanneden tüketim tutkusudur."

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay: FETÖ, 15 Temmuz'da halkın tokadını yemiştir

Zirvenin onur konuğu konuşması yapan Cumhur-

başkanı Yardımcısı Fuat Oktay, konuşmasında FETÖ ile mücadeleye dikkat çekerek; "17-25 Aralık ve 15 Temmuz tecrübeleri bize bir gerçeği göstermiştir; kamu kurumları ve akademi dünyası gibi topluma temas eden yerlerde çalışan insan kaynağının, bilgi ve beceriyle beraber yerli ve milli bir anlayışa da sahip olması elzemdir. Tüm ahlaki değerleri hiçe sayarak vesayetın açtığı çatlaklardan devlet kurumlarına sıyan FETÖ, 15 Temmuz'da halkın tokadını yemiştir. FETÖ'ye karşı başlattığımız mücadele kapsamında bu ihanet çetesini devletimizden temizledik ve temizlemeye de devam ediyoruz. Altını çizerek ifade etmek isterim ki, kendini devletin ve milletin menfaatlerinin üstünde gören hiçbir anlayışın, FETÖ, PKK gibi terör örgütü uzantılarının, kurum ve kuruluşlarımızda, üniversitelerimizde hâkim olmalarına izin veremeyiz. Türkiye'de kamu düzenini alt üst edecek şekilde, devletin bürokratik hiyerarşisi dışından talimat alan ya da güç zehirlenmesi yaşayarak kamuya talimat vermeye kalkan herhangi bir oluşuma müsaade etmeyiz, edemeyiz" dedi.

Fuat Oktay, "Kamu sektöründe emek veren her kesimin talepleri yerine getirilmiş, sayısı 1 milyonu aşan taşeron işçi ve 300 bin sözleşmeli personel kadroya geçirilmiştir. Kamu hizmetlerini tüm vatandaşlarımız için daha erişilebilir ve kolay kılmak amacıyla çağdaş kamu hizmeti anlayışı çerçeve-

sinde e-devlet uygulamaları hayata geçirilmektedir. Bugün, 40 milyonu aşkın kullanıcı, 474 kurumun 3 bin 942 farklı hizmetinden 'e-Devlet Kapısı' üzerinden faydalanmaktadır. En geç bir yıla kadar tamamlanması planlanan proje kapsamında, vatandaşla devlet ilişkisi artık beyan esaslı bir hale gelecektir. Vatandaşlarımız hizmet almak için kapı kapı dolaşıp belge toplamayacaktır" şeklinde konuştu.

İGİAD Başkanı Ayhan Karahan: Her işi tabandan başlayarak düzeltmemiz gerekiyor

İGİAD Başkanı Ayhan Karahan, zirveye ilişkin şu bilgileri paylaştı: "İGİAD olarak 3.'sünü gerçekleştirdiğimiz zirvenin birincisinin konusu eğitim, ikincisinin konusu üretimde iş ahlakıydı. Bugünkü zirvemizin teması ise 'kamuda iş ahlakı'. Biz hayatı bir bütün olarak düşünüyoruz, birlikte hayatı paylaşıyoruz. Hayatı özel ve kamu sektörü olarak ayırmıyoruz. Birbiriyle irtibat içerisinde olan bir süreci birlikte yaşıyoruz. Kamudaki uygulamaların toplumu ne derece etkilediği, toplumda barışık bir hizmet sürecinin olup olmadığını ancak bu zirvelerle ortaya koymaya çalışıyoruz.

Kamudaki iş ahlakı eksikliğinin daha çok tabandan kaynaklandığını yapmış olduğumuz araştırmalarda gözlemliyoruz. Her işi tabandan başlayarak yukarıya doğru düzeltmemiz gerekmektedir. Zirvemizin birinci ve ikinci oturumunda özellikle 'iş ahlakı uygulamalarında kamuda ne tür tedbirler alınmalıdır? Uygulamalar ne şekilde olmalıdır? Altyapı eksikleri nelerdir? Bunun örnekleri nasıl gerçekleşiyor?' konularını akademisyenlerimiz değerlendirip çözüm önerisi olarak toplumun önüne çıkaracaklar."

Açılış konuşmaların ardından başlayan oturumlarda, "Kamu Yönetiminde İş Ahlakı Altyapısı Oluşturmak" ve "Kamu Yönetiminde İş Ahlakı Uygulamalarını Geliştirmek" başlıklı oturumlar yapıldı.

Zirveye, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, İstanbul Ticaret Odası Genel Sekreteri Nihat Alayoğlu, İstanbul Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Cüneyt Yüksel, Yükseköğretim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Ömer Demir, Yeni Şafak Gazetesi Yazarı Kemal Öztürk, eski Çevre ve Şehircilik Bakanı İdris Güllüce ve Eğitim-Bir-Sen/Memur-Sen Genel Başkanı Ali Yalçın'ın da aralarında bulunduğu çok sayıda kişi katıldı.

İGİAD
TÜRKİYE İKTİSADİ GİRİŞİM VE İŞ AHLAKI DERNEĞİ
TURKISH ENTREPRENEURSHIP AND BUSINESS ETHICS ASSOCIATION

www.igiad.org.tr